

*Raport
privind rezultatele acțiunii de
evaluare a gradului de
manifestare a fenomenului de
bullying
la nivelul județului Constanța*

PROTOCOLUL DE COLABORARE

Părțile:

- **INSTITUȚIA PREFECTULUI – JUDEȚUL CONSTANȚA (IP – JC)**
- **INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CONSTANȚA (ISJ)**
- **ORGANIZAȚIA SALVAȚI COPIII (OSC)**
- **CONSILIUL JUDEȚEAN AL ELEVILOR CONSTANȚA (CJE)**

Având în vedere *Planul de măsuri dispuse pentru remedierea neconformităților constatate în urma verificărilor realizate de Comisia mixtă de verificare a mecanismului de intervenție în prevenirea și combaterea bullyingului și violenței în unitățile de învățământ din județul Constanța, constituită prin Ordinul Prefectului nr. 30/11.01.2023*, cele 4 părți au convenit să colaboreze pe bază de parteneriat activ pe multiple planuri de interes.

Obiectul protocolului de colaborare: cooperarea interinstituțională cu scopul implicării cât mai multor factori în activitatea de informare, evaluare și monitorizare a fenomenului de bullying în unitățile de învățământ din județul Constanta.

Colaboratori:

- Inspectoratul de Poliție Județean Constanta
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanta

Fisele de identificare utilizate au fost aprobate prin:

Ordinul MEC 4343/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1[^]1), art. 56[^]1 și ale pct. 6[^]1 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică - bullying

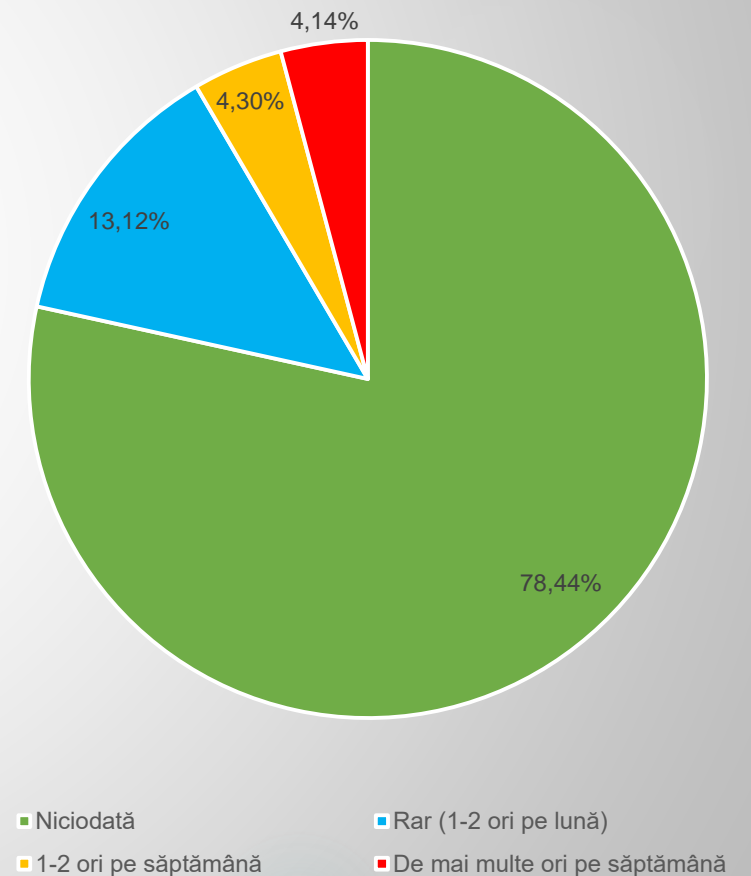
Ordinul Ministerului Educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar

Nr.crt.	Unitatea de învățământ	Localitatea	Număr Fișe de identificare completate
1	Colegiul Național de Arte „ Regina Maria”	Constanța	4033
2	Colegiul Național „ Mircea cel Batrân”	Constanța	
3	Liceul Tehnologic UCECOM „ Spiru Haret”	Constanța	
4	Școala Gimnazială nr. 7 „ Remus Opreanu”	Constanța	
5	Școala Gimnazială nr. 30 „ Gheorghe Țițeica”	Constanța	
6	Liceul Tehnologic „Lazăr Edeleanu”	Năvodari	
7	Colegiul Economic	Mangalia	
8	Liceul Tehnologic „ Nicolae Dumitrescu”	Cumpăna	
9	Școala Gimnazială „ Mircea Dragomirescu”	Medgidia	
10	Liceul Tehnologic „ Dobrogea”	Castelu	

Tipul acțiunilor de bullying	Nr. fise	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână
Bullying relațional	4033	79%	12%	4%	4%
Bullying fizic	4033	91%	6%	2%	1%
Cyberbullying	4033	93%	5%	1%	1%
Bullying bazat pe diferențe de rasă, cultură, religie, sexualitate	4033	93%	5%	1%	1%
Bullying bazat pe violența de gen	1819	92%	5%	2%	1%
Acțiuni de bullying cumulate	4033	90%	7%	2%	2%
Grad de afectare	4033	Deloc	Putin	Mult	Foarte mult
		76%	19%	3%	2%

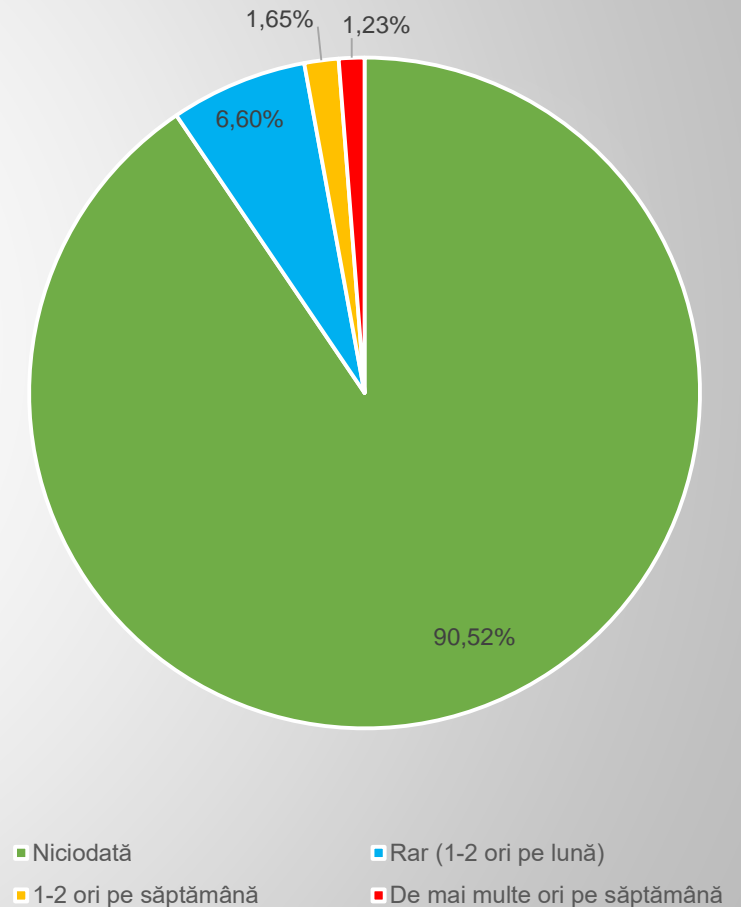
Bullying relational

NR	ACȚIUNEA DE BULLYING	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână
1	Îmi pun porecle.	76%	15%	5%	5%
2	Pleacă atunci când ajung lângă grupul lor.	88%	8%	2%	2%
3	Mă înjură.	72%	14%	6%	8%
4	Mă tachinează	71%	16%	7%	6%
5	Îmi spun că sunt prost.	73%	13%	6%	8%
6	Mă jignesc și îmi spun cuvinte urâte.	78%	12%	5%	5%
7	Mă umilesc și râd de mine.	86%	8%	4%	2%
8	Mă invinovățesc pentru lucruri pe care nu le-am făcut.	78%	15%	3%	3%
9	Vorbesc urât despre mine.	75%	14%	5%	5%
10	Râd de familia mea.	91%	5%	2%	2%
11	Mă tachinează și râd de mine când răspund în clasă.	84%	11%	3%	2%
12	Fac glume pe seama mea.	73%	16%	6%	5%

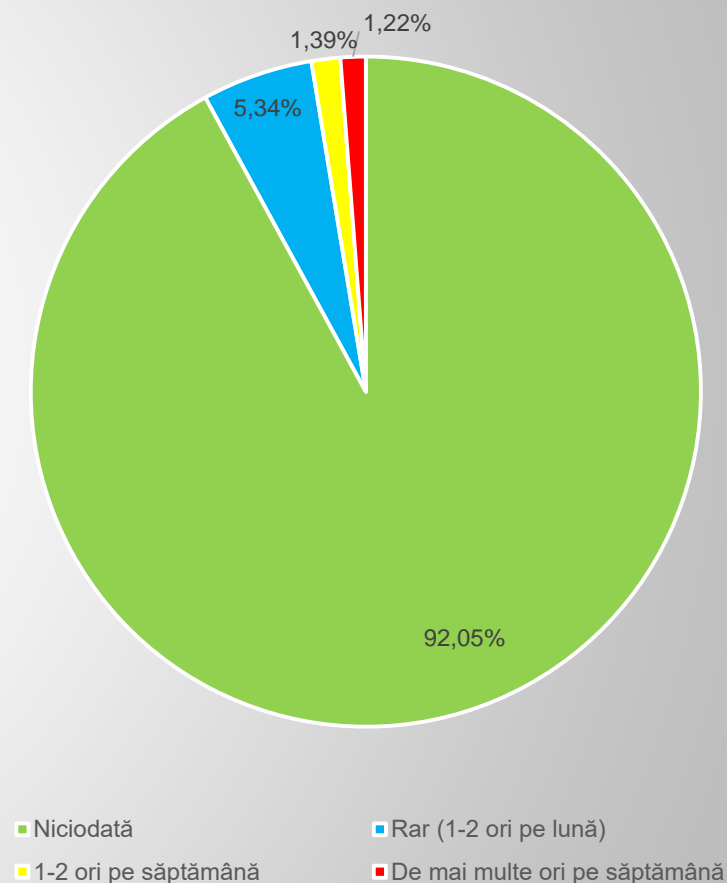
Bullying fizic

NR.	ACȚIUNEA DE BULLYING	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână
13	Mă împing sau trag de mine.	87%	8%	2%	2%
14	îmi distrug lucrurile.	91%	6%	1%	1%
15	Calcă pe mine intenționat.	95%	4%	1%	1%
16	Dau cu pumnul sau mă pălmuiesc.	92%	4%	2%	2%
17	Mă îmbrâncesc în mod intenționat.	90%	7%	2%	1%
18	Mă lovesc.	91%	6%	2%	1%
19	Aruncă în mine cu obiecte.	89%	8%	2%	1%
20	Nu mă lasă să trec.	89%	8%	2%	1%
21	îmi iau, ascund sau aruncă pe jos lucrurile.	87%	9%	2%	2%
22	Fac lupte cu mine ca să îmi arate că sunt mai puternici.	93%	4%	1%	2%
23	Fură de la mine (bani, mâncare)	92%	5%	2%	1%
24	Trag scaunul de sub mine.	92%	5%	1%	1%
25	Mă amenință că mă bat sau îmi fac rău dacă nu fac ce vor ei.	93%	5%	1%	1%

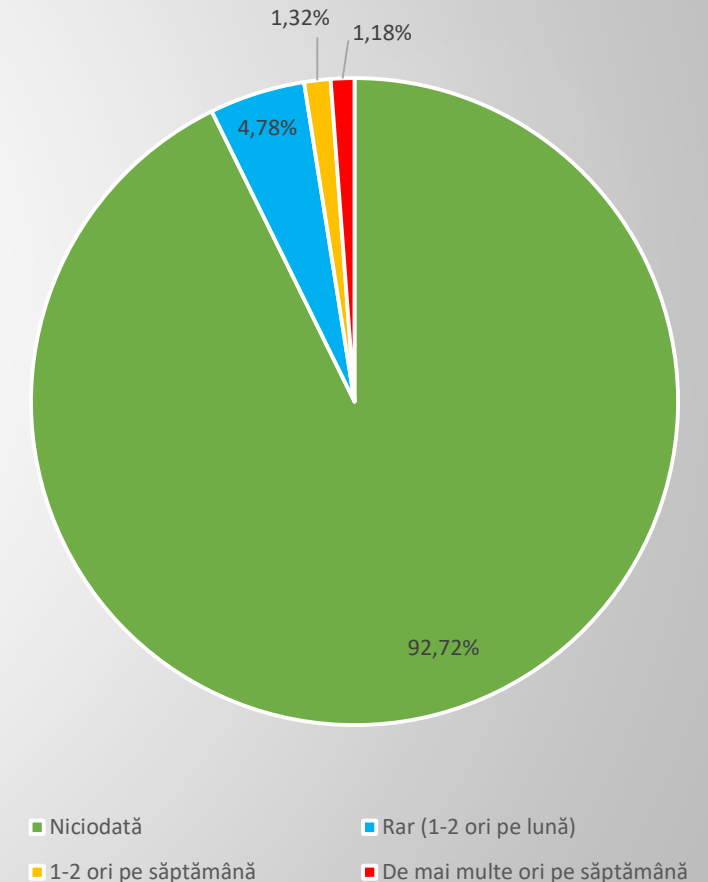
Cyberbullying

NR.	ACȚIUNEA DE BULLYING	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână
26	Postează comentarii negative și răutăcioase la pozele, poștările sau statusurile mele pe grupuri și rețele de socializare Online sau prin alte forme de comunicare electronică online.	93%	5%	1%	1%
27	Răspândesc zvonuri despre mine prin mesaje.	83%	11%	3%	3%
28	Îmi trimit poze cu un conținut sexual pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.	95%	3%	1%	1%
29	Mă sună în mod repetat.	86%	8%	3%	3%
30	Postează sau trimit poze stânjenitoare sau comentarii despre mine pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.	93%	5%	1%	1%
31	Postează mesajele mele private.	95%	4%	1%	1%
32	Mă amenință sau mă hărțuiesc la telefon și pe rețelele de socializare.	96%	3%	1%	1%
33	Trimit mesaje răutăcioase pe e-mail, telefon sau rețele de socializare.	94%	4%	1%	1%
34	Fac grupuri separate unde vorbesc despre mine.	89%	7%	2%	2%
35	Fac poze cu mesajele mele și le trimit altora sau le postează cu scopul de a mă răni.	93%	5%	1%	1%
36	Scriu și spun altora lucruri stânjenitoare pe care le-am făcut sau care mi s-au întâmplat.	86%	10%	2%	1%
37	Postează filmulețe stânjenitoare cu mine pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.	96%	3%	1%	1%
38	fac poze la mesajele mele private și le postează pe internet.	97%	2%	0%	0%

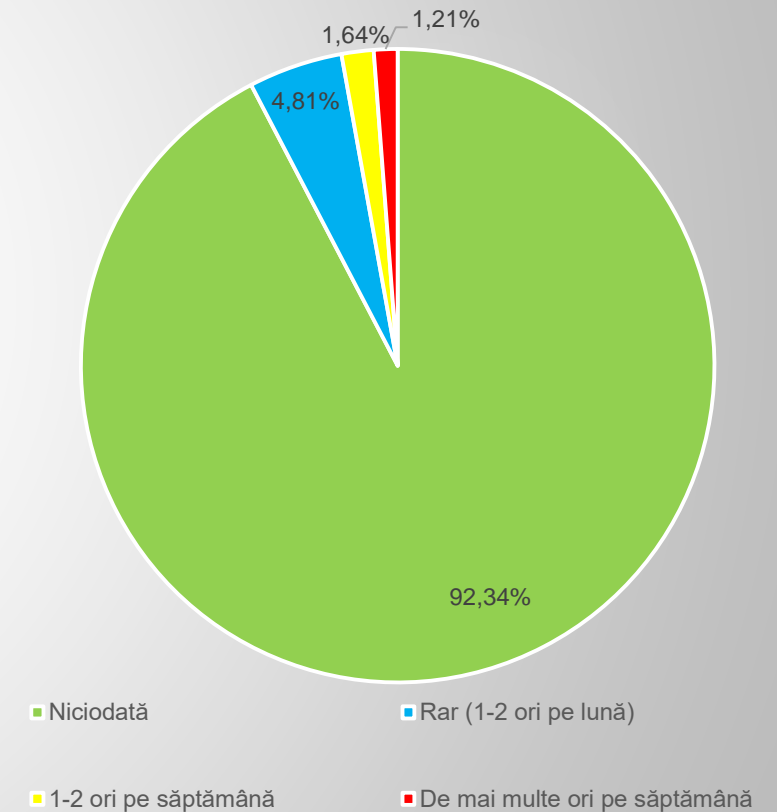
Bullying bazat pe diferențe de rasă, cultură, religie, sexualitate

NR.	ACȚIUNEA DE BULLYING	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână
41	Râd sau mă tachinează cu privire la credințele sau practicile mele religioase	95%	4%	1%	1%
42	Râd de înfățișarea mea.	81%	13%	3%	3%
43	Râd de stilul meu de viață (ce mănânc, etc)	88%	9%	2%	2%
44	Fac comentarii rasiste despre mine.	94%	3%	1%	1%
45	Mă batjocresc pe internet că sunt diferit.	96%	2%	1%	1%
46	Râd de locuința, de cartierul, de orașul meu.	94%	4%	1%	1%
47	Mă tachinează din cauza accentului meu.	96%	2%	1%	1%
48	Râd de tradițiile familiei mele.	98%	1%	0%	0%
49	Mă exclud din cauza culorii pielii mele.	98%	1%	0%	0%
50	Fac comentarii răutăcioase despre hainele mele.	90%	7%	2%	1%
51	Râd de trăsăturile corpului meu (ochi, gură, nas, picioare, etc)	85%	10%	3%	2%
52	Spun lucruri răutăcioase despre etnia mea.	97%	2%	1%	1%

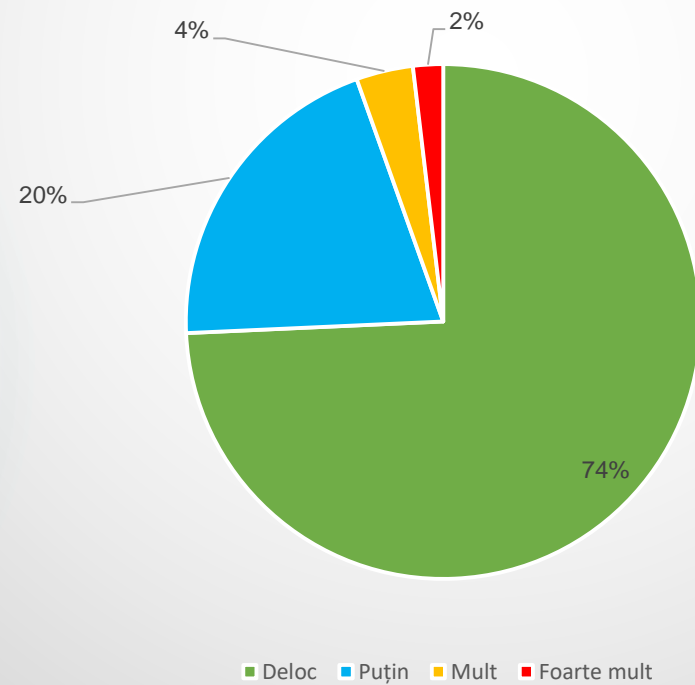
Bullying bazat pe violența de gen

NR.	ACȚIUNEA DE BULLYING	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână
53	Fac glume cu tentă sexuală care mă fac să mă simt inconfortabil.	89%	7%	2%	2%
54	Fac comentarii despre felul în care arăt.	84%	10%	3%	3%
55	Imită sunete cu caracter sexual atunci când trec pe lângă ei.	90%	6%	2%	2%
56	Mă ating fără permisiunea mea.	90%	7%	2%	2%
57	Mi-au trimis sau mi-au cerut insistent poze indecente.	97%	2%	0%	1%
58	Au insistat să începem o relație amoroasă/sexuală.	97%	2%	1%	1%
59	Au răspândit zvonuri cu caracter sexual despre mine.	95%	3%	1%	1%
60	Au răspândit imagini cu mine, fără voia mea.	98%	1%	1%	0%

Grad de afectare

Cât de afectat te simți?	Deloc	Puțin	Mult	Foarte mult	Total
Numar raspunsuri	2995	817	144	76	4033
Procent	74%	20%	4%	2%	

▶ **Măsuri propuse:**

- ▶ **1. La nivelul unităților de învățământ prin adaptarea și actualizarea procedurilor, conform prevederilor legale. Utilizarea Fiselor de identificare, cel puțin o dată pe an.**
- ▶ **2. Participarea cadrelor didactice la cursuri de formare în abordarea cazurilor de violență/bullying.**
- ▶ **3. Acțiuni în școli privind informarea asupra modului de manifestare a fenomenului de bullying și de prevenire și combatere (instituții, ONG-uri)**
- ▶ **4. Educație parentală – „Școala pentru părinți” – HG 49/2011 HOTĂRÂRE Nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state**

▶ **„VI.2.2. Educația parentală - „Școlile pentru părinți”**

- ▶ *Părinții trebuie să fie ajutați să înțeleagă rolul familiei în "nașterea" psihologică a copilului. Pentru a realiza acest obiectiv, în cadrul "școlilor pentru părinți", temele vor fi atât de ordin teoretic (dezvoltarea copilului, interacțiunea cu copilul dificil, tipul de atașament și dezvoltarea copilului, comunicarea emoțională cu copilul etc.), cât și practic (sărbătorirea copilului, organizarea timpului liber în familie, organizarea sărbătorilor, organizarea bugetului familiei, alcătuirea priorităților în viața familiei, participarea la acțiuni cultural-sportive, popularizarea altor resurse pentru bunăstarea familiei existente în comunitate).*
- ▶ *"Școlile pentru părinți" pot fi utilizate atât în prevenirea primară, cât și în cea secundară. Aceste programe de educație parentală subliniază unicitatea de a fi părinte și îi ajută pe aceștia să înțeleagă că abilitățile parentale se învață și nu sunt instinctive. Conceptul-cheie este acela de "părinte suficient de bun" (good enough) - nu este nevoie să fii un părinte perfect, ci un părinte suficient de bun.*
- ▶ *Programa de formare trebuie să cuprindă cel puțin noțiuni despre etapele de dezvoltare a copilului, psihologia copilului și metodele alternative pedepselor fizice ca metode de disciplinare a copilului. Programa poate fi adaptată în funcție de vârsta copiilor, respectiv se poate axa pe informații despre copilăria timpurie sau pe problemele specifice adolescenților.*
- ▶ *Astfel de programe oferă ajutor direct părinților, dar și oportunități de socializare, șansa de a avea noi prieteni și de a urmări noi interese/scopuri în viață. Aceste oportunități sunt mai importante în cazul prevenirii secundare, deoarece părinții aflați în situație de risc dezvoltă un comportament parental de izolare care trebuie să fie înlăturat.*
- ▶ *Metodologia pentru organizarea educației parentale în afara sistemului educațional, precum și curriculumul-cadru aferent vor fi elaborate de MMFPS - DGPC și aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale. În baza curriculumului-cadru MMFPS - DGPC va aviza programele de formare din acest domeniu."*

Măsuri prevăzute de legislație:

- ▶ Prevederi **ORDIN Nr. 6235/2023 din 6 septembrie 2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar**
- ▶ „3. Prevederi generale
- ▶ 3.1. În fiecare unitate de învățământ **se va implementa obligatoriu un mecanism de sesizare anonimă a suspiciunilor și a faptelor de violență**, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (4) lit. b) și c) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare. Mecanismul va fi detaliat în Regulamentul de ordine interioară și va fi comunicat repetat elevilor și personalului școlii.
- ▶ 3.2. Personalul UIP este obligat să informeze antepreșcolarii/preșcolarii/elevii, părinții/reprezentanții legali **privind procedura de sesizare a suspiciunilor și a faptelor de violență, inclusiv metoda anonimă de sesizare, stabilită la nivelul UIP.**
- ▶ 3.3. În identificarea cazurilor de bullying și cyberbullying, personalul UIP și elevii **utilizează fișa de identificare din anexa nr. 3.**
- ▶ 3.4. În situația în care fapta de violență este sesizată de elevi, personalul UIP are obligația să îi asculte cu răbdare, calm și să îi protejeze împotriva oricărei forme de discriminare sau răzbunare din partea altor elevi sau adulți. Personalul UIP folosește un limbaj adecvat gradului de maturitate și gradului de vulnerabilitate al persoanelor implicate. **Personalului UIP îi este interzisă folosirea unui limbaj/ton acuzator, interogator, intimidant, umilitor, care învinovățește. Personalul UIP nu va întreprinde nicio acțiune care să aducă atingere demnității persoanelor implicate.**
- ▶ 3.5. La locul săvârșirii faptei, personalul UIP are obligația să elimine riscurile, să apeleze numărul unic de urgență 112, dacă este necesar, să sesizeze personalul din cabinetul medical al UIP, acolo unde există, dacă este necesar, și să le redea elevilor sentimentul de siguranță fizică și emoțională.
- ▶ 3.6. Pentru prevenirea revictimizării, **interviewarea repetată a victimei/victimelor este interzisă.** În funcție de gravitatea cazului, interviewarea persoanelor implicate este realizată de reprezentanții poliției, ai DGASPC sau ai unității de învățământ.
- ▶ 3.7. **Personalul UIP este obligat să comunice cu părinții/reprezentanții legali** despre situația de violență/corelată în absența antepreșcolarului/preșcolarului/elevului, în prezența consilierului și/sau a mediatorului școlar (dacă este cazul), într-un spațiu care asigură confidențialitatea celor implicați.
- ▶ 3.8. **Personalul UIP este obligat să păstreze confidențialitatea cu privire la identitatea persoanelor implicate în situația de violență** - autori și victime, respectiv a celor implicați în situațiile corelate, față de toți membrii comunității școlare, cu excepția persoanelor care au responsabilități sau constituie persoane-resursă în managementul cazului.
- ▶ 3.9. La nivelul unității de învățământ preuniversitar se stabilesc măsuri de sprijin și sancțiuni prevăzute de lege pentru persoanele implicate. Personalul UIP se asigură că:

- măsurile de sprijin și sancțiunile se stabilesc în raport cu gravitatea cazului, pentru înlăturarea cauzelor și efectelor;
- măsurile de sprijin și sancțiunile sunt adecvate nevoilor de dezvoltare și integrare socială a persoanelor implicate;
- măsurile de sprijin și sancțiunile sunt adecvate nevoilor de reintegrare și/sau reabilitare socială a persoanelor implicate.

3.10. La nivelul UIP, pentru antepreșcolari/preșcolari/elevi, se pot stabili măsuri de sprijin, precum:

- consiliere de grup și/sau individuală;
- organizarea și recomandarea participării la întâlnirile unui grup tematic de suport;
- organizarea și recomandarea participării copiilor implicați în situații de violență la activități de dezvoltare a abilităților socioemoționale și a strategiilor de autoreglare emoțională în momente de stres;
- referirea/recomandarea pentru intervenție psihologică și psihoterapeutică;
- identificarea resurselor pentru angajarea unui terapeut care să asiste copilul victimă sau autor pe parcursul unei perioade de timp - servicii de tip shadow;
- activități de combatere a discursului instigator la ură, a discriminării, a marginalizării, a normelor sociale care favorizează violența;
- activități de mediere a conflictelor, prin abordări restaurative - excepție victimele violenței de gen;
- transferul la o altă clasă/formațiune de studiu, în cazul elevilor victime ale unor situații de violență, la solicitarea părinților/reprezentanților legali.

3.11. În managementul tuturor cazurilor de violență și al situațiilor corelate se va avea în vedere faptul că rareori se constată forme unice de violență asupra copilului; de regulă, situațiile sunt complexe (abuz fizic și emoțional, abus fizic, sexual și emoțional ș.a.m.d.). Pentru o abordare simplificată a intervenției, se selectează cea mai gravă formă pe care a suferit-o copilul, eventual, cea care se constituie și în infracțiune, însă planificarea măsurilor de sprijin se va adresa tuturor formelor.

3.12. Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și a discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (CPEV) coordonează elaborarea, revizuirea și aplicarea Planului de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (3) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare.

3.13. Directorul UIP aprobă și monitorizează aplicarea Planului de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP. Întreg personalul UIP are obligația de a contribui la prevenirea apariției, repetării sau agravării cazurilor de violență, la reducerea factorilor care au condus la apariția cazurilor de violență și la îmbunătățirea climatului școlar.

3.14. În paralel cu managementul de caz, directorul UIP convoacă și solicită CPEV să analizeze factorii care au condus la săvârșirea faptelor, să revizuiască Planul de prevenire și reducere a violenței al UIP, dacă este cazul, și să inițieze activități de prevenire la nivelul UIP.

3.15. CPEV analizează dacă situațiile de violență/situațiile corelate petrecute au fost favorizate de factori precum:

- cadre didactice cu abilități scăzute de management al clasei: impunerea drastică a regulilor sau, dimpotrivă, o toleranță ridicată la încălcarea regulamentului școlar;
- lipsa unei legături bazate pe încredere a preșcolarilor/elevilor cu personalul didactic;
- presiune copleșitoare pentru reușita școlară sau participarea la competiții;

- ▶ **3.16. CPEV consemnează într-un registru special fiecare situație de violență raportată, inclusiv data și ora la care s-a făcut informarea părinților/reprezentanților legali, precum și data închiderii cazului. Pentru fiecare situație de violență se completează fișa de management a cazului (anexa nr. 4).**
- ▶ 3.17. La solicitarea ISJ/ISMB-ului, CPEV trimite situația cazurilor de violență înregistrate la nivelul unității de învățământ, incluzând informații despre formele faptelor de violență și frecvența săvârșirii acestora.
- ▶ 3.18. La solicitarea structurilor de siguranță școlară din cadrul IGPR (MAI), ISJ/ISMB trimite situația cazurilor de violență înregistrate la nivelul județului, incluzând informații despre formele faptelor de violență și frecvența săvârșirii acestora.
- ▶ 3.19. La finalul anului școlar CPEV realizează un raport pe care îl comunică Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității (CEAC), în vederea includerii acestuia în raportul general privind starea și calitatea învățământului în anul școlar respectiv.
- ▶ 3.20. Nerespectarea prezentei proceduri de către personalul UIP constituie abatere disciplinară și se sancționează ca atare, în conformitate cu prevederile art. 209 alin. (1), respectiv ale art. 210 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare.
- ▶ **3.21. Directorul și/sau personalul UIP informează elevii care devin victime ale unor situații de violență și părinții acestora cu privire la posibilitatea de a beneficia de servicii decontate de intervenție psihologică și psihoterapeutică, în baza unei recomandări de la consilierul școlar, conform prevederilor art. 65 alin. (11) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, și prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.389/2022 privind aprobarea metodologiei de decontare a serviciilor de intervenție psihologică și psihoterapeutică și modalitățile de înscriere în Programul național de suport pentru copii, în contextul pandemiei de COVID-19 "Din grijă pentru copii".**
- ▶ 3.16. CPEV consemnează într-un registru special fiecare situație de violență raportată, inclusiv data și ora la care s-a făcut informarea părinților/reprezentanților legali, precum și data închiderii cazului. Pentru fiecare situație de violență se completează fișa de management a cazului (anexa nr. 4).
- ▶ 3.17. La solicitarea ISJ/ISMB-ului, CPEV trimite situația cazurilor de violență înregistrate la nivelul unității de învățământ, incluzând informații despre formele faptelor de violență și frecvența săvârșirii acestora.
- ▶ 3.18. La solicitarea structurilor de siguranță școlară din cadrul IGPR (MAI), ISJ/ISMB trimite situația cazurilor de violență înregistrate la nivelul județului, incluzând informații despre formele faptelor de violență și frecvența săvârșirii acestora.
- ▶ 3.19. La finalul anului școlar CPEV realizează un raport pe care îl comunică Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității (CEAC), în vederea includerii acestuia în raportul general privind starea și calitatea învățământului în anul școlar respectiv.
- ▶ 3.20. Nerespectarea prezentei proceduri de către personalul UIP constituie abatere disciplinară și se sancționează ca atare, în conformitate cu prevederile art. 209 alin. (1), respectiv ale art. 210 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare.
- ▶ **3.21. Directorul și/sau personalul UIP informează elevii care devin victime ale unor situații de violență și părinții acestora cu privire la posibilitatea de a beneficia de servicii decontate de intervenție psihologică și psihoterapeutică, în baza unei recomandări de la consilierul școlar, conform prevederilor art. 65 alin. (11) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, și prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.389/2022 privind aprobarea metodologiei de decontare a serviciilor de intervenție psihologică și psihoterapeutică și modalitățile de înscriere în Programul național de suport pentru copii, în contextul pandemiei de COVID-19 "Din grijă pentru copii".**